

pādw; sellse ümber jookseb eakessel kaugel üks penise kenne tippulinne joon, mis 12 jao sisse jagatud on (need on need 12 tu kohta se aasta te peal), ja sellse peal neljas kohhas üks weikenne pool warjatud kuul werib, siinna pole eddast, kuhu need numbrid 1, 2, 3 kuüni 12 näitwad; se on se ma-aasta-te eht ekliptik pāwa ümber; ja se weikenne pool warjatud kuul sellse peal on se meie ma; ühhel pool, mis pāwa vastu pōratud on, tall pādw, ja sell teisel pool, mis pāwast õrra lānatud on, — tall ð. Se joon, mis ta keskelt läbbi jokseb pōhja poolt lōune pole (P. L.), on ta wöllas, sellse ümber ta eñast, omma aasta te peal eddast lendades, igga 24 tuüni sees ükskord enda ümber kerutab, kui rattas omma wöllia ümber, kõst meile oñimik, lōuna, ðhtu ja ð tulleb. Number 1 on se koht se te peal, kõs meil Januar eht se ue aasta allustus on, ja nönda ikka eemalle kõik need teised numbrid ka. Nr. 3 jures on jo meie ma eñast nönda se pāwa vastu pōranud, et se pādw tedda just pōhjast lōuneni walgustab. Se on sell 9mal Martsi su pāwas, ja siis on meil pādw ja ð ühhe pikkused ja akkas wad siis kõigil neil, kes pōhja pool ellawad, kui meie siin Tartu siinast, pāwad ikka piksemaks ja piksemaks minnes ma, kuüni se 9 ma Juni su pāwani se Nr. 6 jures. Number 9 jures on September ja 11mal selle su pāwal on meil jällle ð ja pādw ühhe pikkused ja akkas siis se pādw se pōhja pool ellawa rahwalle ikka lühhemaks ja lühhemaks, ja se lōuna pool ellawa rahwalle ikka piksemaks ja piksemaks minnema, kuüni se 9 ma Detsembri su pāwani, kõs jällle ð ja pādw ühha pikkused on. On ta jällle Nr. 1 jure taggasti sanud, siis on meil üks aasta eht 365 pāwa, 5 tundi ja 48 $\frac{1}{2}$ minutid ümber. Ilmotsata

kaugel se taewa függawusse sees seisab tähtede ulgas igga tu kohhal ma vastu üks tähtpilt, se on: üks kõbar tähti eht mittu tähte teine teise kõrval, kellest joned ja virud mõtte sees läbbi töömatakse, nönda et seit siis üks pilt saab, mis járrele neid tähti taewa all kergem leida jo selletata on. Se Januari su kohhel seisab se tähtpilt lōwvi ȝ; siis tulleb neitsi ȝ, siis kaal ȝ. (Martsi su kohhal, mis sellse su ðdd ja pāwad ühhelisseks kalub), siis nõelaja m, üks wāhja sarnane nõelaja ellajas lōune maal), siis kutt ȝ, siis mäes kuts ȝ, siis wemees ȝ, siis tallad ȝ, siis vinas ȝ, siis ðrg ȝ, siis kaksikud ȝ, siis wāhl ȝ. Ja et se ridda eht ümbrus ennamast ellawid lemi kaanab, siis kutsus takse tedda loma riddaks eht ümbrusseks (Saksa keli: Thierskreis).

Meie pāwa ümber kerutavad peale meie maad veel 28 teist ilma eht tähte, need sabbaga tähhed veel ilmjure arvamatta, kellest jo ülle 400 nähtud ja teatud on jo eñuemuit, siit ajult sanik. Need 29 tähte, kelle ulgas meie ma ja on, kuid a sedda paergu üttelisin, jooskuvad nönda se pāwa ümber, kui se suur leht siin sedda nätab. Se kõige surema ratta keskel näitse üks weike tipp ollewad (digusse pärast peaks ta liggi 800 korda surem ollema, kui kõik need tähhet ühte kofku, mis ma kohhe siin nimmetata wöttan), se weike tipp tähhendab, eht tähhendagu meie pāwa. Siis tulleb ta ümber üks weike röngakenne, ja sellse peal kāib se temma kõige lähhem täht, nimmeega Merkur, kellest määr kirjadest nönda wisi ülespaanakse ȝ; siis tulleb Venus ȝ; se on se oñimiku ning ðhtu täht, ja ta on üks neist kõige illusamist ja rõõmsamist tähtist se taewa ulga sees; siis meie ma ð, ja temma